

5.2. Zpráva pro Radu ČT o činnosti zahraničních zpravodajů v roce 2008

Zpráva pro Radu ČT o činnosti zahraničních zpravodajů v roce 2008

Předkladatel: Milan Fridrich

Obsah:

1. Definice zahraničního zpravodaje
2. Hlavní zahraniční události roku 2008 a jejich pojetí v ČT
3. Změny v práci zahraničních zpravodajů v roce 2008
4. Statistika výstupů
5. Rozpočet zahraničních středisek
6. Kvalita zahraničního zpravodajství – analýza Media Tenor
7. Výhled do budoucna

1. Definice zahraničního zpravodaje

Zahraniční redakce Redakce zpravodajství (RZ) má v současné době deset stálých zpravodajů ve světě. Střediska jsou umístěna na Slovensku, v Polsku, Rusku, Německu, Rakousku, Belgii, Číně a Spojených státech. Posty na Slovensku (Bratislava a Košice) jsou podobně jako v Bruselu zdvojené.

Seznam stálých zpravodajů ČT v zahraničí k 1.2. 2009:

- Berlín – Hana Scharffová
- Bratislava – Olga Baková
- Brusel I. – Barbora Šámalová
- Brusel II. – Eva Hrnčířová
- Moskva – Josef Pazderka
- Varšava – Miroslav Karas
- Washington – Michal Kubal
- Košice – Ladislav Kerekeš
- Peking – Tomáš Etzler
- Vídeň – Jan Moláček

Posty jsou dislokovány tak, aby z nich šlo v maximálně možné míře pokrývat nejen hlavní město dané země, v němž zpravodaj sídlí, ale i bližší či vzdálenější okolí. Zpravodaj, resp. t.č. zpravodajka v Bratislavě např. pokrývá nejen nejdůležitější události na Slovensku, ale cestuje i po zemi samotné a často zpravuje také o událostech v Maďarsku, podobně jako např. východoslovenský zpravodaj či další korespondenti. Zpravodaj v Číně referuje nejen o dění v Pekingu, ale vedle Číny pokrývá i širší oblast jihovýchodní Asie, která se v poslední době stává důležitým politicko-ekonomickým prostorem. Podobně je tomu i v případě všech dalších zpravodajů.

Širší definice zahraničního zpravodaje nezahrnuje jen stálé zpravodaje v zahraničí, ale i zvláštní zpravodaje ad hoc vysílané do zahraničí za účelem pokrývání nečekané (přírodní katastrofy, nehody, teroristické útoky apod.) nebo očekávané (volby, střídání politických garnitur) události. Jejich pobyt v zahraničí je ve srovnání se stálými zpravodaji nesrovnatelně kratší, což neznamená, že takové cesty nejsou finančně náročné. Zahraniční redakce České televize se však ve všech případech snaží, aby natáčení v zahraničí bylo maximálně ekonomicky efektivní, proto se, dovoluje-li to situace, snaží cesty využít nejen k pokrývání aktuální události, ale i k pořízení obrazového materiálu pro nadčasové využití v jiných pořadech, než jsou hlavní zpravodajské relace.

Vedle stálých a zvláštních zpravodajů Česká televize spolupracuje i s externími zpravodaji, všichni členové těchto tří skupin podléhají stejnému editoriaálnímu dohledu a přístupu.

Jádro této zprávy tvoří detaily práce stálých zahraničních zpravodajů. Česká televize, jak už bylo řečeno, zaměstnává deset zpravodajů v interním poměru. Osm z nich jsou čeští občané, na Slovensku pracují v interním poměru dva zpravodajové –

slovenští občané. Kromě dvou postů – Varšava (zpravodaj si najímá místního kameramana, což přináší jisté komplikace, proto se do blízké budoucnosti uvažuje o zřízení stálého kameramanského postu po vzoru ostatních středisek) a Peking (zpravodaj si točí sám, v ojedinělých případech také využívá služeb místního kameramana) jsou všichni ostatní kameramani v interním zaměstnaneckém poměru.

2. Hlavní zahraniční události roku 2008 a jejich pojetí v ČT

Zatímco rok 2007 znamenal největší změnu ve struktuře stálých zahraničních zpravodajů (rozšíření počtu postů o 3 – Košice, Peking, Vídeň + změna na bruselském postu), rok 2008 se nesl ve znamení zatím asi historicky nejvyššího vytížení zpravodajů, což platí i o zpravodajích zvláštních. Statistiky uváděné v dalších kapitolách toto tvrzení podporují kvantifikovatelným argumentem, leccos lze však usoudit i z pouhého výčtu zásadních, světových událostí uplynulého roku:

- Prezidentské volby v USA
- LOH v Pekingu
- Konflikt v Tibetu
- Vyhlášení nezávislosti Kosova
- Dopadení Radovana Karadžiče
- Summit NATO v Budapešti
- Válka v Gruzii
- Mistrovství Evropy ve fotbale ve Švýcarsku a Rakousku
- Prezidentské volby v Rusku
- Teroristické útoky v Indii a Pákistánu
- Válka v Gaze
- Různé volby (parlamentní, zemské) v několika důležitých státech (Pákistán, Rakousko, Německo, Španělsko)
- Příprava na předsednictví ČR v EU
- Summit EU v Bruselu
- Návštěvy českých vojáků v Afghánistánu

Všechny klíčové události a řadu dalších zahraniční redakce RZ pokrývala vlastním člověkem (stálý nebo zvláštní zpravodaj) na místě. Mohla tak divákům ČT nabídnout kvalitní autentické, původní zpravodajství obsahující přidanou hodnotu pohledu českého reportéra. Některé z uvedených bodů (jde hlavně o prezidentské volby v Rusku a USA, olympijské hry apod.) se zahraniční redakce kvůli mimořádné důležitosti, celkové náročnosti a znatelnému rozšíření prostoru zpravodajských pořadů (Studia ČT24, Studio 6 apod.) a tedy i vyšším nárokům na zpravodaje rozhodla pokrýt vysláním druhého zvláštního, v případě amerických voleb i třetího zpravodaje, který reportáže a živé vstupy připravoval v součinnosti se stálým zpravodajem. Zahraniční redakce tak zajistila to, že především díky neutuchajícímu úsilí stálých zpravodajů v případě olympijských her a prezidentských voleb přinášela kontinuálně několik týdnů v hlavní zpravodajské relaci, Událostech, příspěvek k dané tematické každé večer. To je v historii RZ unikátní.

Cílem bylo přirozeně nabídnout divákům ČT ve srovnání s ostatními konkurenčními médii nejlepší zahraniční zpravodajství.

Česká televize tak v uplynulém roce přinesla původní zpravodajství např. z trasy olympijské pochodně na Mt. Everest, čímž se zařadila mezi několik málo médií na celém světě, která měla v základním táboře nejvyšší světové hory svého zpravodaje.

Kvalitativní rozdíl ve srovnání s ostatními médii ČT nabídla např. i při pokrývání amerických prezidentských voleb, které zajišťoval nový zpravodaj ve Spojených státech Michal Kubal spolu, jak již bylo řečeno, s dvojicí reportérů vyslaných z Prahy. Závěr roku znamenal mimořádnou vytíženost washingtonského střediska taky kvůli zpravodajství o světové finanční a hospodářské krizi.

Česká televize se také kvůli rostoucí poptávce po práci stálých i zvláštních zpravodajů rozhodla vyslat do zahraničí svůj vlastní přenosový vůz, což umožnilo za nižší cenu ve srovnání s běžnými satelitními trasami živě vstupovat do celé řady pořadů - např. ze summitu NATO v Bukurešti nebo summitu EU v Bruselu. Tato praxe se u vrcholných schůzek trvajících několik dnů osvědčila, bude se proto realizovat v podobných případech i v roce 2009.

Tyto zmíněné skutečnosti a řada dalších znamenaly, že rok 2008 byl v souladu s očekáváním prezentovaným již ve výhledu Zprávy o činnosti zahraničních zpravodajů za rok 2007 mimořádně finančně náročný, zvláště co se nákladů na zvláštní zpravodaje týče. Finanční náklady vážící se ke stálým zpravodajům lze nalézt v kapitole 5. I přes veškerou a přirozenou snahu minimalizovat náklady se nelze vyhnout stále vysokým poplatkům za satelitní přenos živých vstupů, přestože obrovská částka za tento přenos se podařila snížit na minimum využíváním přenosu přes internet. (Více k tomuto tématu v další kapitole.)

3. Změny v práci zahraničních zpravodajů v roce 2008

V průběhu roku 2008 se uskutečnily dvě personální změny na postu zahraničních zpravodajů. Na přelomu března/dubna nahradila Anettu Petrovičovou na místě hlavní slovenské zpravodajky ČT Olga Baková, bývalá zpravodajka Slovenského rozhlasu ve Washingtonu. Olga Baková zvládla velmi dobře přechod z jednoho typu elektronického média do druhého, do týmu zahraniční redakce se výborně zapracovala a podává kvalitní výkony.

V červenci vystřídal Romana Bradáče na postu washingtonského zpravodaje Michal Kubal, bývalý vedoucí redaktor zahraniční redakce a vedoucí vydání hlavní zpravodajské relace Události. Také jeho profesionalita a obsáhlé zkušenosti potvrdily velmi kvalitní obsazení tohoto postu. Michal Kubal to prokazuje kontinuálně od svého nástupu do Washingtonu, který byl vzhledem k několika událostem velmi hektický – vedle běžné zpravodajské agendy šlo zejména o hurikán, nominační konference prezidentských kandidátů, prezidentské volby, finanční a hospodářskou krizi atd.

Rok 2008 byl také prvním, celým pracovním rokem pro Evu Hrnčířovou v Bruselu a Jana Moláčka ve Vídni.

Zahraniční redakce ale prošla, co se stálých zpravodajů týče, i několika změnami technologickými. Začala podobně jako zbytek RZ zpracovávat příchozí obrazový materiál (agenturní i reportážní) takřka výhradně digitálně, což je pro historii rubriky zásadní změna, která si vyžádala osvojení řady nových postupů pro všechny členy redakce, včetně zahraničních zpravodajů.

RZ také na konci roku 2006 zprovoznila ftp server, který umožňuje posílání materiálů bez značného zpoždění, doba potřebná pro přenos se ve většině případech pohybuje v řádu desítek minut. V současnosti se stávající systém posílání přes ftp jeví jako nedostačující, neboť k serveru má přístup příliš mnoho uživatelů, kteří mohou i nechtěně v systému způsobit zmatek. ČT proto v těchto měsících testuje nový způsob pro posílání přes internet, který by nedokonalosti starého systému měl odstranit.

Jak ukazuje následující statistika, posílání příspěvků ze zahraničí od stálých (platí to ovšem i u zvláštních) zpravodajů v uplynulém roce výrazně vzrostlo (kolonka UI vs. kolonka U) a klasický způsob satelitního, a tedy výrazně finančně náročného přenosu ustoupil zcela do pozadí. Peněžní úspora a nezávislost na satelitním spojení jsou prvky zásadní „evoluční“ změny ve způsobu práce zahraničního zpravodajství. Lze si ale jen stěží představit, že by v budoucnu internet nahradil tradiční způsob přenosu zcela, neboť budou stále existovat místa, kde bude internet s dostatečnou kapacitou nepřístupný. Stejně tak v situaci, kdy je zpravodaj v časové tísní, se nelze na internetové posílání stoprocentně spolehnout a je-li dostupná alternativa klasické trasy, bývá nezbytné této službě využít.

Zahraniční redakce, resp. zpravodajů se také výrazně více než jiných složek RZ dotkl přechod na nový formát vysílání – z dosavadního 4:3 na 16:9. Některá střediska totiž stále nedisponují potřebným kamerovým vybavením, které by umožňovalo natáčet přímo ve formátu 16:9 a nebylo potřeba provizorní úpravy kamery, jež pro zpracování materiálu a jeho archivaci představuje nemalou překážku.

Stálí i zvláštní zpravodajové také začali ve větší míře využívat technologii bGAN, která umožňuje z velké části zeměkoule zasílat obrazové příspěvky do Prahy, popř. zajistit živé vstupy do vysílání za cenu výrazně nižší, než je běžné satelitní spojení. Reportéři v terénu také nabízejí naprostou nezávislost na klasickém satelitním zařízení televize či agentury. Jde však o složitou technologii a její využívání v ČT je zatím omezené, přestože zahraniční redakce má eminentní zájem na tom, aby se do budoucna výrazně rozšířila a také zajistila její větší spolehlivost, resp. spolehlivost při přijímání signálu v ČT.

Zahraniční redakce také zvažuje využívání technologie Skype, přes níž by mohli zpravodajové do denních zpráv (kvůli nižší kvalitě obrazu zatím není vhodné uvažovat o hlavních zpravodajských relacích) obrazově vstupovat, tato technologie by se mohla stát alternativou k běžnému telefonu. Její zásadní omezení však spočívá v tom, že zpravodaj musí být v danou dobu u pevného připojení k internetu (resp. u počítače s internetem, k němuž má připojenou minikameru), což se během dne, kdy natáčí, jeví jako zásadní překážka. Podobným principem by šlo využít i softwarovou část technologie bGAN – nebylo by třeba pořizovat finančně nákladný hardware.

Celkový počet reportáží a živých vstupů zahr. zpravodajů v roce 2008

	Bradáč			Etzler			Hrnčířová			Karas			Kerekeš			Moláček		
	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI
Leden	6	10	0	0	0	4	1	0	6	2	1	6	1	0	6	1	1	11
Únor	9	11	0	1	0	4	5	0	16	3	0	6	1	0	6	3	0	9
Březen	3	5	0	5	0	4	4	0	7	3	1	2	0	1	7	0	0	14
Duben	8	8	0	0	0	7	3	0	13	1	1	6	0	0	7	4	3	9
Květen	0	5	0	10	0	4	2	0	12	2	0	5	0	0	13	0	0	8
Červen	4	3	0	0	0	0	2	0	9	3	0	8	0	1	9	4	0	12
Červenec	0	1	0	4	0	7	13	0	11	7	0	4	0	1	12	4	1	8
Srpen				16	2	18	0	0	2	4	1	9	0	0	5	1	0	1
Září				3	0	4	1	0	10	5	6	3	0	0	10	3	0	16
Říjen				0	0	4	10	0	13	10	1	13	0	0	11	4	1	12
Listopad				0	0	1	2	0	17	4	1	8	2	0	8	5	0	11
Prosinec				4	0	4	6	0	12	3	0	4	2	0	7	1	0	11
	30	43	0	43	2	61	49	0	128	47	12	74	6	3	101	30	6	122
	73			106			177			133			110			158		

	Pazderka			Petrovičová			Baková			Scharffová			Šámalová			Kubal		
	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI	L	U	UI
Leden	8	4	3	0	4	5				1	5	1	1	1	13			
Únor	8	1	15	1	1	5				3	1	11	1	0	13			
Březen	13	2	5	1	2	3				1	0	8	0	0	10			
Duben	3	0	2				3	1	6	1	0	8	4	3	15			
Květen	9	1	13				3	0	8	1	0	3	2	0	14			
Červen	5	0	11				4	2	9	3	1	9	9	0	10			
Červenec	0	0	0				1	0	10	4	1	8	2	0	5			
Srpen	18	1	3				1	0	4	0	0	6	3	0	4	10	0	3
Září	6	1	10				4	0	12	4	1	8	7	3	12	17	0	12
Říjen	4	1	8				8	1	15	6	1	3	3	0	11	15	0	10
Listopad	5	1	7				4	1	11	2	0	5	5	3	9	22	0	10
Prosinec	1	1	8				2	0	7	3	3	8	13	1	15	14	0	6
	80	13	85	2	7	13	30	5	82	29	13	78	50	11	131	78	0	41
	178			22			117			120			192			119		

Legenda:

L – živý vstup

U – reportáž posílaná klasickou, satelitní cestou

UI – reportáž posílaná přes internet

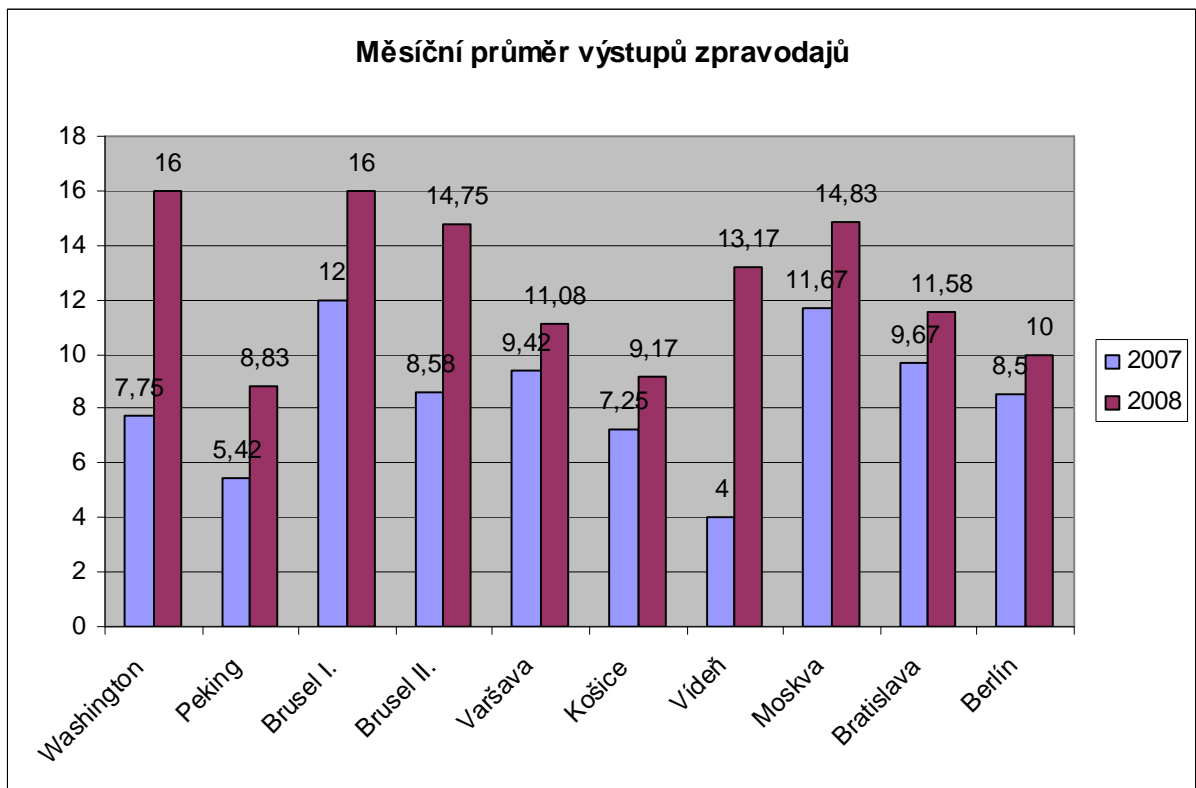
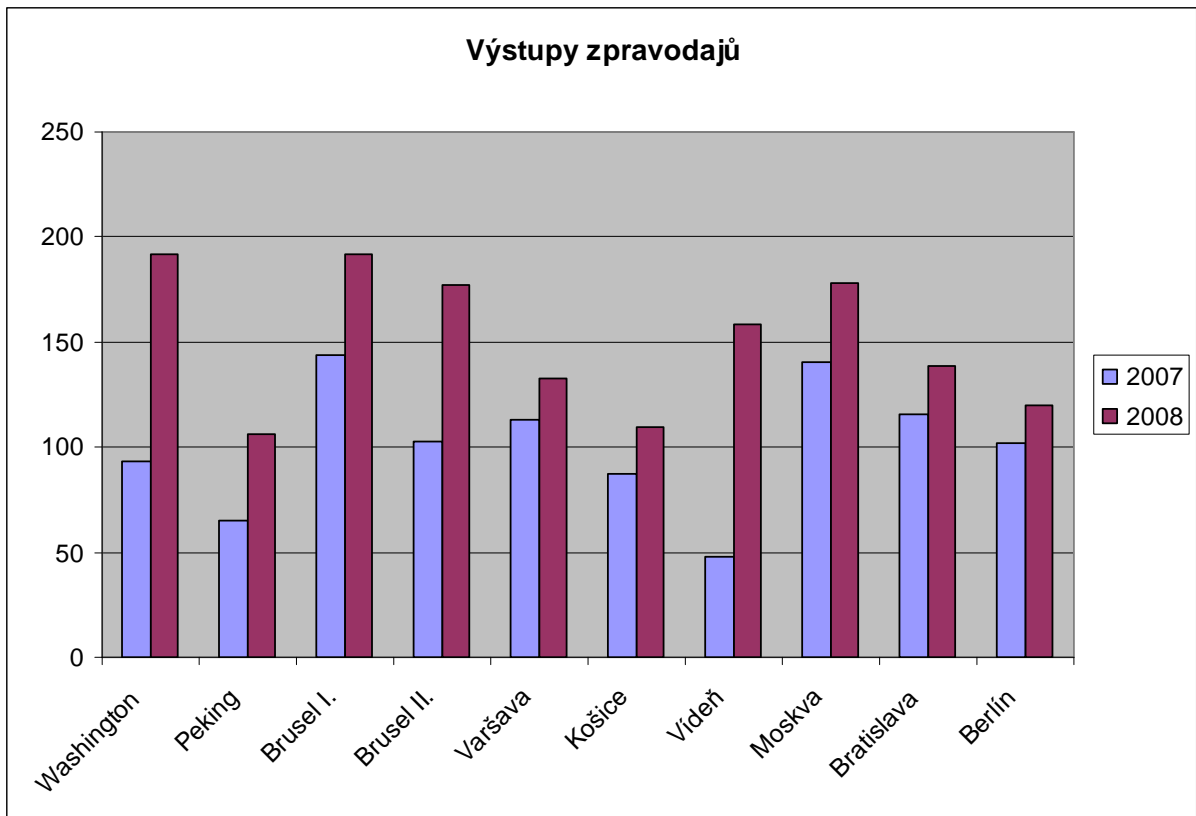
4. Statistika

Zahraniční redakce provádí kontinuální statistiku výstupů z jednotlivých zpravodajských postů, kterou však nelze v žádném případě považovat za jediné kritérium hodnocení práce toho či onoho zpravodaje. Jde jen o jeden z mnoha prvků, pomocných indikátorů, které vedení RZ bere při hodnocení v potaz. Práce reportéra v domácí a zpravodaje v zahraniční redakci se totiž v žádném případě nedá srovnávat. Zahraniční zpravodaj je nejen reportérem, ale také vedoucím střediska zodpovědným za úkoly produkční, účetní, komunikuje s místními úřady, provádí rešerše. Tedy úkony, které mají v domácím prostředí na starosti různá oddělení nebo útvary ČT. Navíc není potřeba zdůrazňovat, že práce v zahraničí je sama o sobě nesmírně komplikovaná. Nejde v tomto smyslu jen o země s odlišnou kulturou a principy fungování společnosti, jako jsou např. Rusko nebo Čína, kde veškerý úřední styk se státním aparátem je velice složitý a nesrovnatelný s prostředím v České republice. Výrazným omezujícím faktorem celkové výpovědní hodnoty statistik je nekvantifikovatelná odlišnost v podmínkách pro práci novinářů v jednotlivých zemích, komplikovanost zpracování témat nebo jejich relevance pro českého diváka.

Následující graf, vycházející ze statistik uveřejněných v závěru předchozí kapitoly, dává do kontextu veškeré výstupy od zpravodajů (reportáže a živé vstupy, vyjma telefonických příspěvků na ČT 24) v loňském roce s rokem 2007. Jsou zde jak příspěvky do Událostí a Událostí a komentářů, tak reportáže do Evropských událostí, 168, Objektivu a dalších pořadů. Právě drobná změna v dramaturgii tradičního a velmi oblíbeného magazínu Objektiv, do něhož teď stálí zpravodajové přispívají pravidelně s osobitými pohledy na různá témata, přispěla k tomu, že se zvýšila priorita tohoto pořadu a zpravodajové jsou v tomto ohledu mnohem vytíženější než dříve. Na tomto příkladu lze dobře ilustrovat fakt, že graf zachycuje pouze počet příspěvků, nikoliv jejich stopáž, a proto má vypovídací schopnost jen limitovanou. Několikaminutová reportáž do Objektivu, na níž musí zpravodaj pracovat více dnů, je v konečné statistice na úrovni např. minutového živého vstupu, který srovnatelnou přípravu nevyžaduje.

Přestože statistika nabízí cenná data, její komparativní funkci limituje fakt, že ne všechny posty kvůli personálním obměnám zastávali titíž zpravodajové celé roky 2007 a 2008. Jiřího F. Potužníka vystřídala v polovině roku 2007 Eva Hrnčířová, Tomáš Etlzer začal působit až od února 2007, Jan Moláček funguje ve Vídni až od září 2007, Anettu Petrovičovou vystřídala na jaře roku 2008 Olga Baková a Romana Bradáče v létě 2008 Michal Kubal.

Zásadním zjištěním vyplývajícím z uveřejněných čísel je nárůst počtu příspěvků ve všech sledovaných střediscích. V mnohých případech činí meziroční nárůst několik

desítek procent, což je vzhledem ke zmiňované náročnosti práce stálých zpravodajů úctyhodný výkon. Zvláště markantní je tento skok u nového zpravodaje ve Spojených státech Michala Kubala, který dosáhl počtu příspěvků adekvátního ročnímu údobí již za pět měsíců působení ve Washingtonu. Značný nárůst zaznamenaly i obě bruselské zpravodajky Barbora Šámalová a Eva Hrnčířová, korespondent v Pekingu Tomáš Etzler nebo Josef Pazderka z Moskvy.

Na rozdíl od minulých Zpráv o činnosti zahraničních zpravodajů určených Radě ČT nezahrnuje tento dokument statistiky týkající se kanálu ČT 24. Metodologie záznamu výskytu zpravodajů na ČT24, kterou provádí společnost Newton a z níž údaje v minulých letech vycházely, se totiž ukázala pro potřeby Zprávy jako úplně ne zcela vhodná a statistiky se ve srovnání s realitou v některých případech lišily.

I tak ale přirozeně platí, že zpravodajové odvedou velkou část své práce právě pro kanál ČT24. Často referují o reakcích na důležité mezinárodní události, často zpravují o tématech, která ten den do hlavních zpravodajských relací nezpracovávají, ale právě tato činnost vyžaduje náročnou rešerši k tématu. Počet telefonických výstupů pro ČT24 se v některých střediscích pohybuje v řádu stovek ročně a oproti předchozímu roku opět značně vzrostl.

Vzhledem k zahraničnímu rozměru mnohých českých událostí a českému rozměru mnohých zahraničních událostí v roce 2008 také vzrostlo využívání nového trendu, který ale často statistiky nezahrnují. Zahraniční zpravodajové posílají svým kolegům v pražské redakci buď část celkové reportáže s tím, že kolega v pražské centrále doplní zbývající úhel pohledu z české perspektivy, anebo poskytnou domácí, ekonomické, kulturní, příp. jiné redakci natočené vyjádření příslušné osoby. I to je činnost, která zabere mnoho času a úsilí, ale v žádných tabulkách zachycena není.

5. Rozpočet

Rok 2008 nezměnil nic na faktu, že rozpočet zahraničního zpravodajství patří mezi finančně nejnáročnější složky rozpočtu RZ. Důvodem jsou jednak lokality středisek, které patří nejdražší na světě, fixní náklady, které je prakticky nemožné snižovat, a taky cena za satelitní spojení, které zůstává velmi drahé. Rostoucí poptávkou po práci zahraničních zpravodajů od různých redakcí a pořadů (viz statistika týkající se výstupů) také roste nákladnost operací (např. ceny za živý vstup), nicméně v relativním měřítku klesá cena za jednu reportáž růstem podílu jednotlivých zpravodajů na vysílání. Následující tabulka srovnává plánované náklady na provoz středisek v roce 2008 s aktuálním stavem:

**Vybrané druhy nákladů na provoz zahraničních zpravodajů za rok 2008 (v Kč)
plán/skutečnost (stav k 31.12. 2008)**

Post	Mzdy	UNI a služby	Nájmy	Náklady celkem	Plnění
Berlín	3.504.200/ 3.417.700	1.300.000/ 959.000	405.000/ 381.600	7.911.600/ 7.441.200	94,1%
Bratislava	1.297.300/ 1.337.600	440.000/ 515.600	--/--	2.961.000/ 2.836.100	95,8 %
Košice	1.089.000/ 1.091.700	400.000/ 31.000	--/--	2.527.100/ 1.893.600	74,9 %
Brusel	4.121.200/ 4.141.300	1.500.000/ 1.393.800	515.000/ 490.600	9.421.700/ 8.657.100	91,9 %
Moskva	3.366.300/ 3.405.900	1.300.000/ 2.003.800	1.150.000/ 1.064.100	8.169.700/ 8.684.400	106,3 %
Brusel II	4.121.800/ 4.147.700	1.450.000/ 850.400	1.040.000/ 1.179.300	9.701.500/ 9.094.600	93,7 %
Varšava	2.047.500/ 2.068.700	2.200.000/ 2.253.500	--/--	6.528.600/ 6.374.500	97,6 %
Washington	3.557.000/ 3.536.100	1.590.000/ 1.811.900	1.372.000/ 1.419.800	10.118.100/ 12.660.900	125,1 %
Peking	2.049.100/ 2.063.200	1.190.000/ 1.190.700	460.000/ 473.500	5.778.800/ 5.417.600	93,8 %
Vídeň	3.140.000/ 3.150.400	822.000/ 448.800	790.000/ 789.100	7.001.100/ 6.036.500	86,2 %
Celkem	28.293.700/ 28.360.400	12.192.000/ 12.457.500	5.892.000/ 5.806.200	70.119.100/ 69.096.500	98,5 %

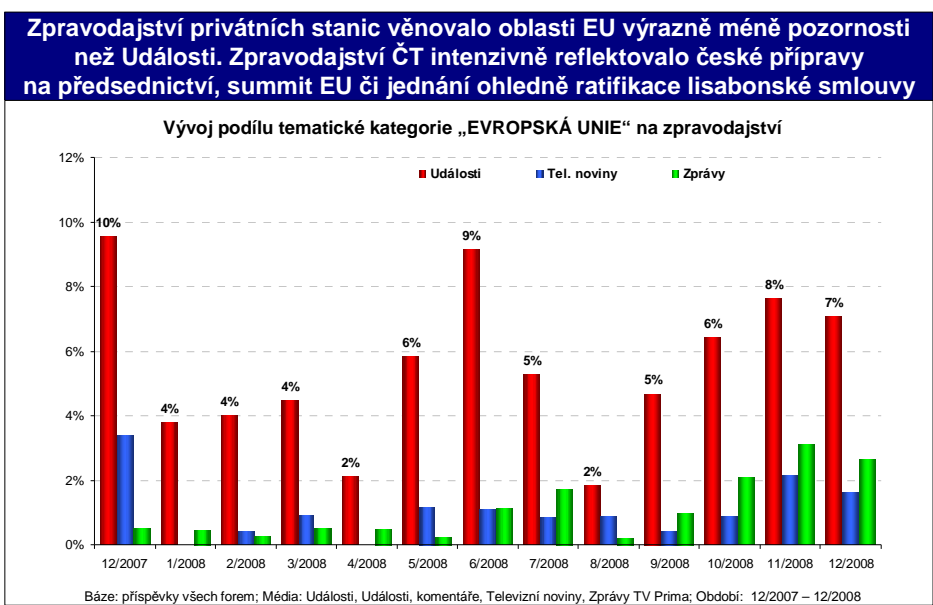
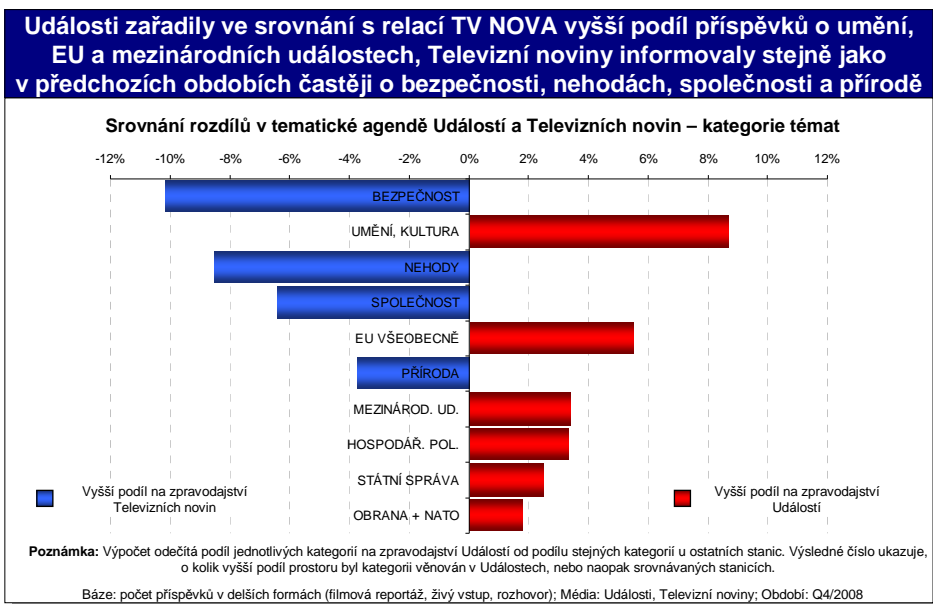
Z výkazu vyplývá, že zpravodajská střediska jako celek hospodaří v souladu s rozpočtem. Pouze ve středisku Washington byl rozpočet překročen o 25 %. Důvodem jsou především veškeré náklady (UNI, pohonné hmoty, telefony) spojené s mimořádnou zpravodajskou agendou - finanční a hospodářská krize a volba prezidenta, náklady na personální výměnu postu a nepříznivý vývoj kursu koruna/dolar.

6. Kvalita zahraničního zpravodajství – analýza InnoVatio/Media Tenor

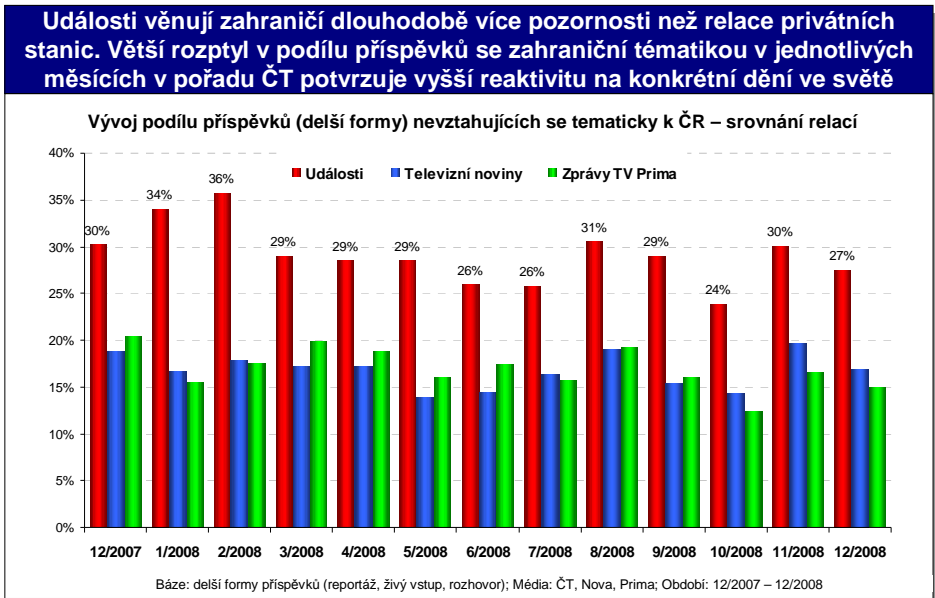
Kvalitu zpravodajství pro Českou televizi dlouhodobě analyzuje společnost InnoVatio/Media Tenor. Pro účely této Zprávy je relevantních několik následujících grafů, které zachycují zahraniční zpravodajství ČT v hlavních relacích v kontextu českého televizního, ale i rozhlasového prostředí. Kritéria hodnotí zejména tematickou variabilitu, různorodost s tím, že čím je zpravodajství tematicky variabilnější, tím je lépe naplněno poslání média; dále relevanci témat, jejichž výběrem média určují agendu, vyváženost/nepředpojatost a faktickou správnost.

Ze základních zjištění analýzy vyplývá následující (str.9):

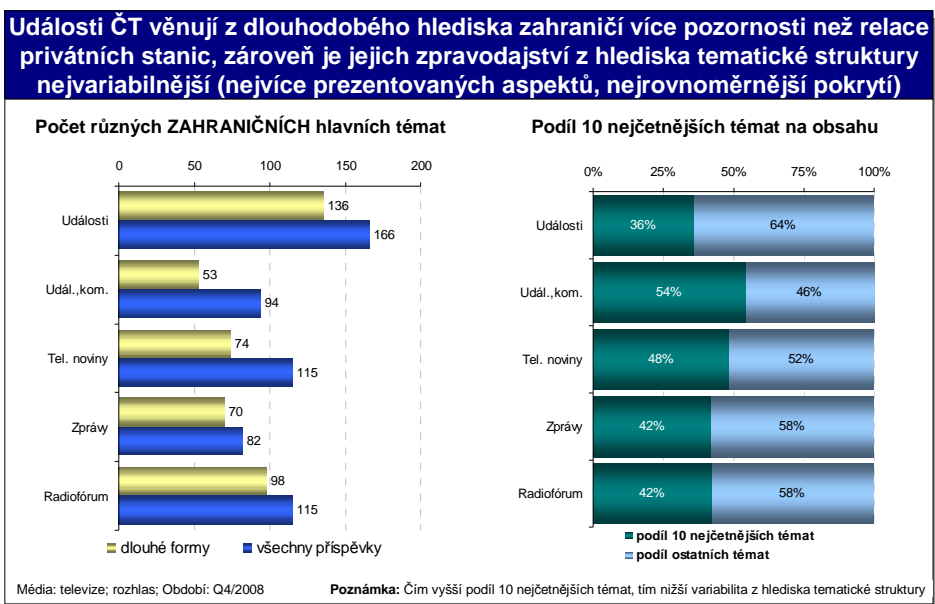
- Události zařadily ve srovnání s Televizními novinami vyšší podíl příspěvků o umění, EU, mezinárodních událostech, hospodářské politice a státní správě. Relace TV NOVA informovala stejně jako v předchozích obdobích častěji o bezpečnosti, nehodách a přírodě.

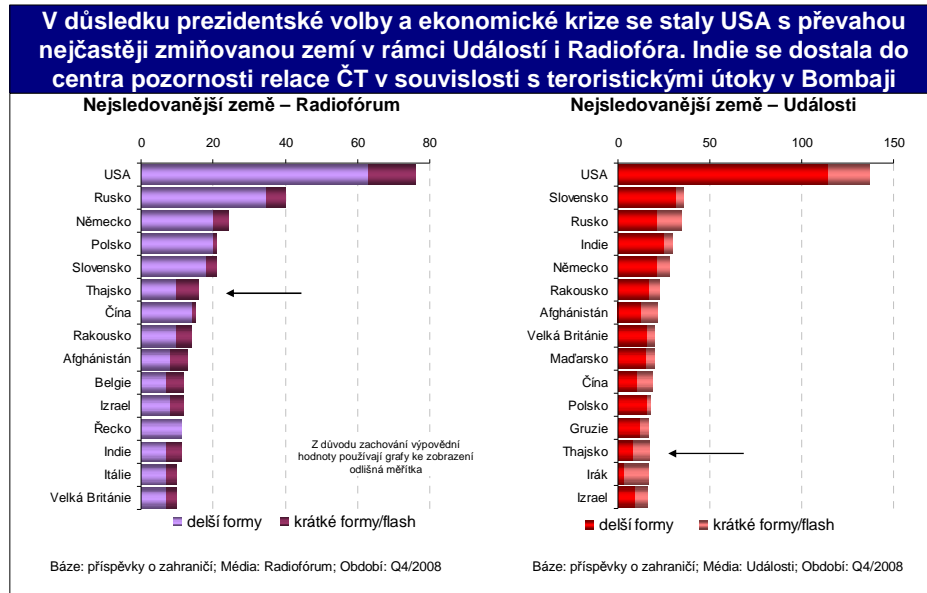
- Události věnují zahraniční dlouhodobě více pozornosti než relace privátních stanic. Větší rozptyl v podílu příspěvků se zahraniční tematikou v jednotlivých měsících v pořadu ČT potvrzuje vyšší reaktivitu na konkrétní dění ve světě.

- Zahraniční zpravodajství Televizních novin je ve srovnání s Událostmi dlouhodobě jednostranně orientované na kuriozity. Relace ČT se relativně častěji věnuje událostem s vyšší společenskou relevancí a dopadem.

- V důsledku prezidentské volby a ekonomické krize se staly USA s převahou nejčastěji zmiňovanou zemí v rámci Událostí i Radiofóra. Indie se dostala do centra pozornosti relace ČT v souvislosti s teroristickými útoky v Bombaji, Thajsko v důsledku protivládních nepokojů.

7. Výhled do budoucna

Zahraniční redakce RZ dlouhodobě analyzuje relevanci existence jednotlivých postů, změny jejich počtu, relokace apod. Z dosavadních rozborů vyplývá, že všech 10 zahraničních středisek prokazuje účelnost svého bytí, zpravodajové jsou vytěžováni čím dál více a přispívají k vysokému standardu zahraničního zpravodajství.

RZ nicméně považuje za vhodné nejen kontinuálně sledovat kvalitu odváděné práce, ale i zvažovat změnu záběru střediska, jeho priorit, příp. být připravena na nečekaný vývoj situace v dané zemi.

V této souvislosti RZ přehodnocuje vytížení střediska ve Vídni, dosud se soustřeďujícího takřka výhradně na dění v Rakousku, příp. Švýcarsku. Cílem je využít v méně exponovaných časech vídeňského postu jako předsunutého střediska pro balkánské země, které – nejen prostor bývalé Jugoslávie - vykazují dlouhodobě vysoký potenciál pro zajímavé a důležité zpravodajské výstupy.

Vzhledem k obtížné pozici médií v Číně a komplikacím při udělování novinářských víz, které na konci loňského roku zažil zpravodaj v Pekingu Tomáš Etzler, je také nezbytné být připraven na alternativu nutnosti přesunout pekingské středisko do jedné ze zemí jihovýchodní Asie. Z důvodu zhoršujících se podmínek pro práci novinářů v Číně tento přesun provedlo již několik velkých mediálních organizací a

některé to zvažují. Z nového postu by bylo poté možné pokrývat v omezenějším měřítku nejen události v Číně, ale ve srovnání s dosavadní praxí ve větší míře i další důležité asijské země.

V souladu se závěry Zprávy o činnosti zahraničních zpravodajů za rok 2007 RZ také dlouhodobě zvažuje efektivitu potenciálního rozšíření sítě zpravodajů, nejen z hlediska vývoje v určitých oblastech, ale i z hlediska potřeb a důrazu ČT na původní a kvalitní zahraniční zpravodajství. Zatímco výhledově a teoreticky je správné uvažovat o rychlém tempem rostoucích regionech typu jihovýchodní Asie, příp. Jižní Amerika, realističtější pojetí směřuje především k oblasti Evropy (Paříž, Londýn, příp. jedna ze zemí Balkánu) a Blízkého východu.

Jako nejdůležitější se dlouhodobých úvahách a diskuzích s odborníky jeví zřízení, resp. obnova zpravodajského postu v Londýně. Pro českého diváka je to po sousedním Německu a Bruselu/Belgii jako ústředí evropských institucí patrně nejdůležitější země a v této trojici jediná, v níž ČT nemá stálého zpravodaje. ČT velice úzce spolupracuje s externisty žijícími ve Spojeném království a takřka každodenní kontakt a žádosti o příspěvky do vysílání jsou důkazem, že Velká Británie nabízí denně témata relevantní a důležitá pro českého diváka. Tento typ spolupráce je ovšem velmi omezující, neboť se soustřeďuje výhradně na vstupy/telefonické rozhovory s příspěvateli, původní reportáže se nepřipravují, ČT je proto odkázána pouze na nedostačující agenturní zpravodajství.

Británie je zemí důležitou nejen na mezinárodním diplomatickém poli, ale čím dál více také v ekonomické sféře, což jsou obě oblasti, na něž se zpravodajství ČT dlouhodobě koncentruje. Tyto argumenty svědčí o tom, že otevření střediska v Londýně by pro celou Českou televizi a její zpravodajství bylo zásadním kvalitativním posunem, který by ho dále odlišil od rostoucího počtu konkurenčních médií na českém trhu.

Blízký východ je další z oblastí, které se dlouhodobě ukazují jako vhodné kandidáty pro zřízení zpravodajského postu. Česká televize by tak mohla následovat příkladu ČRo, který zřídil středisko v Jeruzalému. Uplynulé roky a nejnovější vývoj v izraelsko-palestinském konfliktu ukazují, že jde o oblasti s dlouhodobým zpravodajským potenciálem. Na Blízkém východě sice platí nezměnná omezení pro cestování mezi jednotlivými státy, která ve srovnání s ostatními médii televizi jako sdělovacímu prostředku, jenž musí být na místě, limitují možnost přinášet aktuální zpravodajství. Na druhou stranu vývoj konfliktu v Gaze, situace v Egyptě, Libanonu, Sýrii, ale i právě skončené izraelské volby a vyslání zvláštních zpravodajů ČT na místo dokázaly, že i v takto složitém prostředí lze odvádět prvotřídní a profesionální práci spočívající v původním kvalitním zpravodajství srovnatelném se světovými médii.

V Praze, dne 19. února 2009